

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoE/143/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8415204010
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8415204010.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS s.r.o., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464, právne zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, proti povinnému: F. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX R. XXX, o vymoženie 1.965,30 eur s príslušenstvom a trov exekúcie, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č.k. 9Er/295/2015-43 zo dňa 08.07.2016, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora JUDr. Michala Brožinu o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pod sp. zn. EX 3177/2015 zamietol.

2. Vychádzal zo zistenia, že oprávnený a povinný uzavreli medzi sebou dňa 13.08.2010 zmluvu o úvere, ktorá spĺňa charakteristiku spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ustanovenie rozhodcovskej doložky v čl. 10.2 Všeobecných obchodných podmienok vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku, pretože spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a súčasne nebolo individuálne dojednané. Rozhodcovský súd teda odvodzoval svoju právomoc od neprijateľnej podmienky, ktorá je v zmysle ust. 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná a ako taká spôsobuje nedostatok právomoci rozhodcovského súdu, ktorý ma zase za výsledok materiálnu nevykonateľnosť exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku, čím je exekučný titul v rozpore so zákonom a preto bol povinný zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

3. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhol, aby príslušný súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovuje, alternatívne, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom. Je toho názoru, že súd prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o vydanie poverenia, a to skúmaním iných listín ako pripúšťa znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, a zákonné limity pre skúmanie exekučného titulu podľa § 45 ods. 1,2 zákona o rozhodcovskom konaní a prekážky rozsúdenej veci, a to skúmaním rozhodcovskej doložky. Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké právne účinky ako rozsudok všeobecného súdu, má ním byť exekučný súd viazaný rovnako. Exekučný súd preto nemá oprávnenie skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky

ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 Zákona o rozhodcovskom konaní). Poukázal na to, že právny predchodca oprávneného postupoval v súlade s § 93b zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. Súd prvej inštancie konštruovaním nového právneho stavu bez účasti oprávneného a odňatím možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom. Poukázal tiež na nemožnosť aplikácie Smernice 93/13/EHS a rozsudkov Súdneho dvora EÚ, ako aj na neprimerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom na základe jeho postavenia.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods.1 a 2 C.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

5. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a na doplnenie jeho správnosti poznamenáva:

6. Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvej inštancie prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky. Platné uzavretie rozhodcovskej doložky je základnou a nevyhnutnou podmienkou, bez ktorej nie je daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať.

7. Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica 93/13 zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, bod 52). Z uvedeného predovšetkým vyplýva, že ak vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozhodnutia, musí podľa vnútroštátnych procesných pravidiel aj bez návrhu preskúmať rozpor rozhodcovskej doložky s vnútroštátnymi predpismi v oblasti verejného poriadku, musí takisto preskúmať aj bez návrhu nekalú povahu tejto doložky v súvislosti s článkom 6 uvedenej smernice hneď po tom, ako je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 - Pohotovosť s.r.o. / Iveta Korčková, bod 50, 51).

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný“. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

9. Odvolací súd nevidí žiadny dôvod na to, aby sa uvedené závery nemali vzťahovať aj na stav, keď rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve, pretože podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere č. 2221670910 zo dňa 17.08.2010 je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012).

10. Z obsahu spisu je nepochybné, že v danom prípade ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy a je nepochybné aj to, že vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, bola v čl. 10.2.2 upravená rozhodcovská doložka v nasledovnom znení: a) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom oprávnený, predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania, b) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom povinný, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho štatútu a rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu. Ako Rozhodcovský súd bol stanovený Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIACNÁ, a.s..

11. Občiansky zákonník od 1.1.2008 v § 53 ods. 4 písm. r) za neprijateľné označil aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

12. Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27.9.2010, v zmysle ktorého „zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. 12. 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008“.

13. Možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej úverovej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva - pre neho transparentný všeobecný súd. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti.

14. Bez pochyb možno konštatovať, že obmedzenie možnosti spotrebiteľa brániť si svoje práva pred nezávislým súdom spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide o podmienku, ktorú odvolací súd s poukazom na ust. § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka považuje za neprijateľnú, čo v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka spôsobuje jej neplatnosť.

15. S oprávneným nie je možné súhlasiť, že v danom prípade išlo o naplnenie § 93b zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „Zákona o bankách“):

16. Podľa § 93b Zákona o bankách, banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov [§ 5 písm. i)] budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona, a to tak, aby klient mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Banka a pobočka zahraničnej banky sú pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy tiež povinné preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov.

17. Uvedené ustanovenie vyžaduje individuálne vyjednanie rozhodcovského konania zo strany spotrebiteľa, a to po poučení o dôsledkoch jeho rozhodnutia. Dodávateľ tak musí postupovať spôsobom preukázateľným. Zákom vyžadované preukázateľne poučenie spotrebiteľa a jeho voľba nenapĺňa taký postup dodávateľa, ak sa rozhodcovská doložka uvedie len ako súčasť všeobecných obchodných podmienok. Podstatou všeobecných obchodných podmienok je, že sa v rámci kontraktácie nemenia, že sú všeobecné a buď záujemca o službu prijme tieto podmienky alebo zmluva nevznikne. V tom spočíva faktická nerovnosť pri kontraktácii. Je zrejmé, že spotrebiteľ je tak čo do vyjednávacjej pozície ako čo

do informovanosti v nevýhodnom postavení oproti dodávateľovi (Mostaza Claro bod 25-28, uznesenie POHOTOVOSŤ C-76/10 bod 37 a iné).

18. Ako je zrejmé, uvedená norma vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec banky najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnil. Navyiac kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Takže aj v predmetnej veci v celom rozsahu je súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti rozhodcovskej doložky opodstatnená (uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoE 66/2012).

19. Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Océano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

20. Ak teda dojednanie ukladajúce spotrebiteľovi povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu je pre jeho neprijateľnosť neplatné, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd totiž môže vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ust. § 3 zákona č. 244/2002 Z. z. uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že majetkové spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred jediným rozhodcom. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.), akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

21. K námietke oprávneného, že postupom exekučného súdu boli porušené procesné práva účastníka konania a bola mu odňatá možnosť vyjadriť sa k postupu súdu pri preskúvaní exekučného titulu, odvolací súd uvádza, že postup exekučného súdu nie je v rozpore s procesnými právami oprávneného. Obsah listín predložených oprávneným bol v tomto prípade postačujúci na objasnenie veci a na dostatočné posúdenie skutkového stavu. Práva oprávneného neboli porušené a postupom súdu mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Oprávnený využil svoje právo podať proti rozhodnutiu súdu odvolanie, čím tak vyjadril svoje námietky a nesúhlas so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie, ku ktorým dospel z predložených listinných dôkazov. Podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie tak možno bezpochyby považovať za zhojenie namietaného porušenia práva oprávneného vyjadriť sa vo veci (tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 38/2013 zo dňa 24.10.2013).

22. V zmysle judikatúry súdov vrátane európskeho súdu nie je nevyhnutné, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku zo dňa 19.02.1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23.06.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd pri vyslovení absolútnej neplatnosti rozhodcovskej doložky a z toho vyplývajúcej absencie právoplatného a vykonateľného exekučného titulu nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami, ktoré nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci.

23. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie s osvojením si odôvodnenia ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.). Ani odvolací súd nie je presvedčený, že by sa mal vykonať predložený rozhodcovský rozsudok.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

25. V závere odvolací súd upozorňuje na nesprávnosť uvedeného priezviska povinnej v záhlaví uznesenia. V zmysle návrhu na vykonanie exekúcie, rozhodcovského rozsudku a zmluvy o úvere je správne označenie priezviska povinnej Horváthová.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).